

# NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI

**10**



## NAJVAŽNIJI DOGAĐAJI U 2022. GODINI

### JANUAR

Vlada je usvojila Program ekonomskih reformi za period 2022–2024.

Specifična akciza na cigarete i fino rezani duvan uvećana je sa 37 eura na 40,5 eura na hiljadu komada, a proporcionalno je smanjena sa 29% na 27,5% od njihove maloprodajne cijene, dok je akciza na fino rezani duvan povećana sa 45 eura na 50 eura po kilogramu tog proizvoda.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) obezbijedila je dodatnu podršku malim i srednjim preduzećima u Crnoj Gori putem nove kreditne linije od četiri miliona eura Lovćen banci.

### FEBRUAR

Vlada je usvojila Agrobudžet u iznosu od 50,88 miliona eura, od čega su izdvajanja iz nacionalnog budžeta 35,91 miliona eura, dok je predviđeno da preostala sredstva budu obezbijedena iz donacija (8,20 miliona) i kreditnih sredstava (6,77 miliona).

Aerodromi Crne Gore sklopili su ugovor sa Elektroprivredom Crne Gore (EPCG) o reprogramu dugovanja za struju koja nije plaćana od 2019. godine, a koje iznosi preko pola miliona eura, što znači da bi u narednih šest godina Aerodromi svakog mjeseca trebalo da plate EPCG ratu u iznosu od 7,2 hiljade eura uz redovan mjesečni račun.

Vlada je, na predlog Ministarstva ekonomskog razvoja, usvojila tri programa podrške privredi, u ukupnom iznosu od 5,2 miliona eura, čiji je cilj unapređenje poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća, kao i zanatlija, te doprinos razvoju prerađivačke industrije.

Crna Gora je na listi globalnih ekonomskih sloboda američke *Heritage Foundation* zauzela 103. mjesto od ukupno 177 rangiranih država.

### MART

Centralna banka je donijela Odluku da se neto dobit vrhovne monetarne institucije za prošlu godinu, u iznosu od 3,4 miliona eura, rasporedi u budžet Crne Gore (50%) i u opšte rezerve (50%).

Vlada je utvrdila Plan interventnih nabavki, Predlog zakona o privremenim mjerama za ograničenje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi i druge privremene ekonomske mjere kao odgovor na situaciju u Ukrajini.

Evropska investiciona banka (EIB) obezbijedila je grant od 400 hiljada eura za tehničku podršku Investiciono-razvojnog fondu (IRF), kako bi se osnažili njegovi kapaciteti za pružanje podrške privredi.

Vlada je usvojila Platformu ekonomskog oporavka Crne Gore za period 2021-2026, a finansijski plan za njenu realizaciju iznosi 4,35 milijardi eura.

Vlada je donijela Strategiju razvoja turizma Crne Gore za period 2021-2025.

Vlada je utvrdila Predlog zakona o Kreditno-garantnom fondu, čije osnivanje bi trebalo da pruži dugoročni benefit za rast i razvoj crnogorske privrede.

## **APRIL**

Vlada je usvojila Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za tekuću godinu kojim je opredijeljeno 400 hiljada eura kroz četiri mjere podrške, čiji je cilj unapređenje kvaliteta turističke ponude uz poboljšanje marketing aktivnosti kako bi se privukli turisti sa novih emitivnih tržišta, a u pravcu generisanja većih prihoda u turizmu, produženja turističke sezone, povećanja stepena zauzetosti smještajnih kapaciteta, potrošnje i zaposlenosti.

Evropska centralna banka donijela je odluku da Centralnoj banci Crne Gore produži rok za korišćenje EUREP linije do 15. januara 2023. godine, koja omogućava Crnoj Gori da, u slučaju potrebe, u najkraćem roku obezbijedi sredstva za podršku sistemskoj likvidnosti u iznosu do 250 miliona eura.

## **MAJ**

Skupština je usvojila izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, tj. „tehnički rebalans“, koji je uslovljen prethodno usvojenom Uredbom organizacije rada nove Vlade, odnosno promjenom broja ministarstava i potrošačkih jedinica.

Skupština je donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, kojim je predviđeno smanjenje akciza na gorivo do 50% na period od tri mjeseca, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost, kojim se privremeno ukida PDV na brašno i jestivo ulje, a smanjuje PDV na so sa 21% na 7%.

## **JUN**

Skupština je usvojila Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost, kojima se ukida PDV na hljeb, kao i Zakon o dopuni Zakona o akcizama, kojom se ukida akciza na plastiku koja se koristi kao ambalaža u industriji hrane i pića.

Bankarska garancija za sticaje ekonomskog državljanstva spuštana je sa 2,5 miliona eura na jedan milion eura.

Vlada je utvrdila Odluku kojom će maksimalna visina marže u veleprodaji biti ograničena na 5% za pšenično brašno tip 400 i 500, šećer, ulje i so, dok je za te namirnice u maloprodaji naznačen iznos od 7%.

Crnoj Gori je dodijeljeno dodatnih 1,2 miliona eura bespovratnih sredstava za pripremu i sprovođenje novih infrastrukturnih projekata, što predstavlja nastavak podrške Evropske unije u kontekstu sprovođenja Ekonomskog i investicionog plana za Zapadni Balkan.

## **JUL**

Vlada je usvojila Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2022 – 2025, kojima su identifikovane potrebe za nedostajućim sredstvima od blizu 150 miliona eura, koja velikim dijelom nijesu bila planirana Zakonom o budžetu za 2022. godinu.

Delegacija EIB Global-a i IRF potpisali su ugovor o kreditu vrijedan 50 miliona eura za klimatski prihvatljiva i energetska efikasna ulaganja lokalnih malih i srednjih preduzeća.

Skupština je usvojila dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojima je propisano da minimalna penzija od prvog januara 2023. godine iznosi 270 eura.

## **AVGUST**

Vlada je donijela Odluku o izmjeni Odluke o umanjenju iznosa akcize za promet bezolovnog benzina i gasnih ulja, kojom se produžava umanjenje iznosa akcize od 50% do 30. septembra tekuće godine.

Vlada je usvojila Odluku o dopuni Odluke o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi, kojom se ograničava prodajna cijena peleta na 269 eura po toni kod proizvođača i 320 eura u trgovini na malo.

## **SEPTEMBAR**

Skupština je usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, kao i izmjene Odluke o zaduživanju Crne Gore.

Vlada je produžila Odluku o umanjenju iznosa akcize za promet bezolovnog benzina i gasnih ulja do prvog novembra.

Skupština je usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, kroz koji je implementirana EU Direktiva o platnim sistemima (PSD2), odnosno revidirana direktiva o platnim uslugama, čiji je glavni cilj da podstakne inovacije i podrži pojačanu konkurenciju i transparentnost u oblasti pružanja platnih usluga.

Vlada je usvojila Informaciju o otuđenju sopstvenih akcija, kao i kupovini akcija od strane većinskog vlasnika Crnogorskog elektroenergetskog sistema AD Podgorica, što je obezbijeđeno sredstvima iz tekuće budžetske rezerve.

## OKTOBAR

Vlada je usvojila izmjene Agrobudžeta za ovu godinu kojima su opredijeljena dodatna sredstva iz budžeta u iznosu 4,22 miliona eura. Ova sredstva namijenjena su za rješavanje putne i vodovodne infrastrukture (700 hiljada eura), realizaciju mjera iz oblasti ruralnog razvoja u dijelu nabavke namjenske mehanizacije i rasnih mliječnih grla (1,2 miliona eura), isplatu staračkih naknada usljed usklađivanja sa najnižom penzijom ostvarenom u Crnoj Gori (1,95 miliona eura) i za podršku opštim uslugama u poljoprivredi (370 hiljada eura).

Vlada je usvojila Informaciju o realizaciji centralizovanih javnih nabavki kojom se navodi da centralizacija javnih nabavki ima za cilj smanjenje troškova nabavke za standardizovane robe, usluge i radove, unapređenje efikasnosti sistema javnih nabavki i jačanje konkurentnosti.

Crna Gora postala je 39. država koja je pristupila Evropskoj patentnoj organizaciji.

Centralna banka postala je član Mreže za ozelenjavanje finansijskog sistema - *Network for Greening the Financial System* (NGFS).

Vlada je donijela Odluku o izmjeni i dopunama Odluke o umanjenju iznosa akcize za promet bezolovnog benzina i gasnih ulja, kojom je određeno umanjenje visine akcize od 40% u periodu od 8. novembra do 6. decembra 2022. godine, a 25% u periodu od 6. decembra do 3. januara.

## NOVEMBAR

Vlada je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica kojima se propisuje novi izvor prihoda (druga primanja), oslobađanje od plaćanja poreza za digitalnog nomada i korisnika podsticajnih mjera za razvoj istraživanja i inovacija, izmjene kod oslobađanja od plaćanja poreza na dohodak fizičkih lica, zaštitna mjera u slučaju zloupotrebe kod prenosa udjela u pravnom licu.

Vlada je usvojila Informaciju o predlogu Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB) za povećanje njenog kapitala, čime bi se učešće Crne Gore određivalo u skladu sa procentom sadašnjeg učešća u kapitalu (0,12%), odnosno ukupno povećanje kapitala Crne Gore u CEB-u iznosilo bi 5,11 miliona eura, od čega bi iznos uplaćenog kapitala iznosio 1,44 miliona ili 28,44%.

Vlada je potpisala dva kreditna aranžmana: sa Universal Capital Bank u iznosu od 10 miliona eura (po godišnjoj kamatnoj stopi od 5,5% i sa rokom otplate od pet godina) i sa Erste bankom u iznosu od šest miliona eura (po godišnjoj kamatnoj stopi od 3,99% plus 6M EURIBOR i sa rokom otplate od pet godina), dok je 36 miliona eura obezbijedila kroz emisiju državnih zapisa putem dvije aukcije, a u cilju obezbjeđivanja dijela nedostajućih sredstava za finansiranje budžeta za 2022. godinu i stvaranja fiskalne rezerve.

## DECEMBAR

Skupština je usvojila Zakon o budžetu za 2023. godinu, koji je projektovan na 2,85 milijardi eura.

Predstavnici Željezničke infrastrukture i EBRD-a potpisali su ugovor o kreditu, vrijedan 11 miliona eura, za potrebe realizacije projekta nabavke mehanizacije za održavanje pruga i nove opreme za po-

moćni voz. Istovremeno, potpisana je i državna garancija za potrebe ovog kreditnog aranžmana na isti iznos između države Crne Gore i EBRD-a.

Vlada je utvrdila Predlog izmjena i dopuna Zakona o porezu na dodatu vrijednost, koje se odnose na oporezivanje prirodnog gasa i električne energije i energije za grijanje ili hlađenje, usluga u međunarodnom drumskom prevozu putnika u Crnoj Gori koje pružaju strana lica koja nemaju sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu, prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, kao i uvođenje nove poreske kategorije - oporezivanje prometa investicionog zlata.

Evropska unija obezbijedila je Crnoj Gori bespovratna sredstva u iznosu od 30 miliona eura za podršku energetici.

Vlada je usvojila Predlog izmjene Odluke o umanjenju iznosa akcize za promet bezolovnog benzina i gasnih ulja, kojom se predlaže njeno umanjenje od 15% od 4. januara do 27. februara.

Centralna banka je učestvovala u izradi Nacrta izmjena i dopuna Zakona o sanaciji kreditnih institucija u cilju usklađivanja sa relevantnim direktivama EU, između ostalih sa BRRD II direktivom, kojima bi trebalo da se stvore pretpostavke za dodatno snaženje kapaciteta za pokriće gubitaka i dokapitalizaciju tih institucija, kako bi negativni uticaj eventualnih sanacija na stabilnost finansijskog sistema i javne finansije bio sveden na najmanju moguću mjeru.

Elektroprivreda Crne Gore kupila je imovinu Željezare od turske kompanije Tosjali. Vrijednost ugovora iznosila je 20 miliona eura, od čega je 15 miliona obezbijeđeno sredstvima kojima je država, u septembru, na aukciji u postupku otuđenja sopstvenih akcija, otkupila 3.340.757 akcija EPCG, odnosno 28,27% od iznosa predviđenog za otuđenje.

Vlada je usvojila Informaciju o isplati jednokratne pomoći penzionerima u Crnoj Gori, gdje će za njih 119,51 hiljadu biti izdvojeno oko 17 miliona eura. Jednokratna pomoć penzionerima iznosi 200 eura za one penzionere koji primaju penziju u iznosu do prosječne penzije, odnosno 100 eura za one penzionere čiji iznos penzije se kreće u intervalu od prosječne penzije do iznosa minimalne zarade, a 50 eura penzionerima čija je penzija u intervalu od minimalne zarade do iznosa potrošačke korpe, to jeste do 793 eura.

Vlada je utvrdila Predlog izmjena i dopuna Zakona o porezu na ugljovodonike, kojima se navodi povezivanje transfernih cijena u vezi sa upstream operacijama sa propisanim normama koje uređuju oporezivanje dobiti pravnih lica, propisivanje vrsta sredstava obezbjeđenja i rokova za dostavljanje sredstava obezbjeđenja za reinvestiranje novčanih sredstava.

Vlada je potpisala kreditni aranžman sa Crnogorskom komercijalnom bankom u iznosu od 50 miliona eura (po godišnjoj kamatnoj stopi od 7,5% i sa rokom otplate od pet godina), dok je tri miliona eura obezbijedila kroz emisiju državnih zapisa, što je u cilju obezbjeđivanja dijela nedostajućih sredstava za finansiranje budžeta za 2022. godinu i stvaranja fiskalne rezerve.